



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

Quaestio 89. Quot, quibusq[ue] modis in iure quis censendus sit
deprehensus in haeretica prauitate.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

parte 3. in 2. modo processum fidei terminandi. ad Repertorium Inquisitorum verbo, diffamatus.

Q V A E S T I O LXXIX.

Quot quibusque modis in iure quis censendus sit deprehensus in haeretica prauitate.



Quagesimanona quaestio est: Episcopus, & Inquisitor quot modis, & quibus debeant de iure habere aliquem manifeste pro deprehenso in haeretica prauitate?

Respondemus quod tribus, ut dicit Bernardus in glos. ordinata in c. Ad abolenda m. s. praesenti. & ver. deprehensus. extra de haeret. ubi habetur: Praesenti nihilominus ordinatione sancimus, ut quicumque fuerit manifeste in haeresi deprehensus, &c. dicit namque sic: Deprehensus. facti euidencia; puta, quia publice praedicat haeresim. ff. de ritu nup. Palam. §. vic. Vel legitima probatione; puta per testes: uel ex sua confessione.

Qui dicatur deprehensus in haeresi.

Et eiusdem Bernardi gl. in c. Excommunicamus, 2. super verbo, deprehensi. extra de haere. Si qui autem de praedictis postquam fuerint deprehensi, &c. dicit sic: Deprehensi. publice, ita quod notorium sit: uel etiam quia condemnati sunt.

Ad idem uidetur facere c. Super quibusdam, extra de uer. sign. ubi dicitur sic: Super quibusdam mandatorum articulis, & infra: Tua deuotio postulat a nobis, qui sint dicendi haeretici manifesti; Super quo tibi diximus respondendum, illos intelligendos esse manifestos haereticos, qui contra fidem catholicam publice praedicant, aut profitentur, seu defendunt eorum errorem; uel qui coram praelatis suis conuicti sunt, uel confessi, uel ab eis sententialiter condemnati super haeretica prauitate.

COMMENT. CXXXVIII.

In hac quaestione hoc breuiter obseruandum est, non esse putandum Emericum hoc loco perperam egisse deprehensus in haeretica prauitate, cum de illis iterum egerit nullis penes mutatis supra par. 2. q. 33. nam diuerso consilio varijs locis eandem disputationem inseruit: quod & tituli ipsi quaestionum facile indicant; nam parte 2. in primis quaerebat, qui essent dicendi haeretici manifesti; ut illis cognitis secretos, seu occultos haereticos cognosceremus, in quibus erat maior difficultas: hic uero solum de manifestis agit, & quot modis qui de iure manifestus haereticus dicatur, magis ex professo declarat.

Cur Emericus eandem disputationem repetat.

Diuerfis rationibus eadem disputationes possunt repeti.

Neque est absurdum, sub diuersis rationibus diuersis locis uel in eodem uel in alio opere easdem quandoque repetere disputationes: nam & Aristotelem, & Platonem, & Galenum, & alios insignes philosophos scimus, easdem saepe repetuisse doctrinas: & Iurisperiti hoc idem sapissime non inepte faciunt. Pandectarum Architecti, ut obiter illud dicam, frequenter sub diuersis titulis easdem leges, eadem uerborum serie repetuerunt, ut copiosius ostendit Pandulphus Pratecius lib. 1. de media iurisprudencia.

Quantum uero ad hanc quaestionem attinet de manifestis haereticis, eam abunde declarat Albertinus trac. de agnos. assertio. q. 29. nu. 8. & multis seq. & nos breuiter explicauimus supra par. 2. super dicta. q. 33.

DE DEPREHENSIS in haeresi, sed poenitentibus.

Q V A E S T I O XC.

An deprehensus in haeresi & propter hoc captus, sit sub cautione dimittendus.



Nonagesima quaestio est: Vtrum Inquisitor deprehensum in haeretica prauitate, & ex hoc captum, possit licite tradere cautioni, uel manuleuare?

Respondemus quod non: nam uel est deprehensus propria confessione, uel non: si sic, & est impunitens, tradendus est curiae seculari ultimo supplicio ferendus, iuxta c. Ad abolendam. §. praesenti. de haere. si autem est poenitens, est in carcerem perpetuum tradendus, iuxta c. excommunicamus. haeret. non igitur cautioni dandus, uel liberandus. Si autem non, sed stat in negatiua, est ut impunitens tradendus potestati curiae secularis animaduersione debita puniendus, ut no. Host. in sum. tit. de haeret. §. qualiter deprehendantur.

COMMENT. CXXXIX.

Haec quaestio est ualde utilis, & a paucis in hac haeresi causa disputata. Emericus eam hoc loco tractat breuissime, quam eiusdem fere uerbis sequitur Repertorium Inquisitorum verbo, cautio. & Locatus in opere iudiciali verbo, captus. nu. 5. & verbo, Inquisitor. num. 25 & 26. & alij, quos mox subiiciam.

Est autem cautio, ut ait Cicero 4. Tusculana, prouidentia quadam, qua auerimus & uitamus ne quid mali nobis accidat. hinc Iurisperiti cautiones appellant fideiussiones, aut alias stipulationes, quibus nobis cauemus, hoc est, securos non reddimus, ut colligitur ex l. habere. §. cautio. ff. de uerb. sign. ubi ita scribit Paulus, Cautum intelligitur siue personae rebus siue cautum sit. haec ille. per personas fideiussores accipimus: per res autem pignora, ut optime eo loco Accursius interpretatur.

Cautio uero duae sunt species; nam quaedam est nuda. l. 2. §. quod si ff. de iudi. que & nuda seu simplex promissio nuncupatur. l. diuus. §. ff. de petito. haeredit. de qua non est sermo in hac quaestione. Altera est cautio idonea, ut cum fideiussor, uel pignora accepta sunt. l. si mandato. §. ff. de uerb. sign. & de hac loquitur auctor in hac quaest. quam uocat uoce Catalana, manuleuata: illi. n. fidei inbere, manuleuare: & fideiussionem manuleuata dicitur, de qua egit Emericus multis locis: primum hic ex professo, & 3. par. in septima cautela contra cauillas haereticorum fraudes, num. 105. & in eadem 3. par. in forma dandi apostolos negatiuos, num. 124. His